

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԶԶԱՆԶՐԱՆԱԼ

Քանի՞ անգամ, քարեկամդ, որ տագնապի մէջ է, որ ենթարկուած է անարդարութեան եւ հալածանքի, ըսած է քեզի։- Ո՞ւր է Աստուած, ո՞ւր է իր արդարութիւնը։ Ինչո՞ւ չի պատժեր անարդարութիւն գործողները, չարիք տարածողները։ Ինչո՞ւ թոյլ կու տայ որ գրպարտողները, գողութիւն եւ խարդախութիւն ընողները ազատ պտտին իրենց ուզածը ընեն, առանց պատժուելու։

Քանի՞ անգամ հայ ժողովուրդի գաւակներ Աստուծոյ դէմ բողոք, գայրոյթ արտայայտած են, իրենց հաւատքը կորսնցուցած են, որովհետեւ Աստուած չի տեսներ, չի լսեր մեր ժողովուրդին ֆաշածները, անմեղ մեր մայրերուն, բոյրերուն, հարսնուկներուն եւ մանուկներուն կոտորածը, չարչարանքը սերունդէ սերունդ։

Եւ մինչեւ իսկ այսօր ալ Հայաստանի եւ Արցախի մէջ անոնց ֆաշած տառապանքը, ջուրի եւ հացի պակասութենէն, լոյսի եւ ջեռուցման միջոցներու չգոյութենէն։ Հոգիի եւ մտքի դաստիարակութեան եւ ուսման, գիտութեան եւ արուեստի ստեղծագործութեանց, արուեստագէտներու եւ տաղանդներու ծլարակումին եւ ծաղկումին ընթացքը կասեցնող, խամրեցնող պայմաններու ճնշումէն։

Հապա՛ աշխարհի ամէն կողմը բռնկող պատերազմները, ոմրակծումները, ֆաղափներու կործանումները, միլիոնաւոր մարդոց սպանութիւնները, կրկին ու կրկին անգամներ Աստուծոյ երեսին կը նետեն յուսահատ մարդուն հարցումը, թէ՛ «Ո՞ւր է Աստուած։ Ինչո՞ւ թոյլ կու տայ որ կատարուի այդ բոլոր չարիքը։»

- Յիսուսին ալ մարդիկ, եւ մինչեւ

իսկ իր աշակերտները, նոյն հարցումը կ'ընէին։

- Եւ ան կարն, կտրուկ պատասխան մը տուաւ։- Պէտք է անդադար աղօթել։

- Յիսուսին շրջապատող մարդիկը շատ գոհ չը մնացին այս պատասխանէն։

- Այսօր ալ մենք այս պատասխանը փծիծաղով մտիկ կ'ընենք, եւ հազիւ թէ կ'ընդունինք։

Եւ Յիսուս մեզի համար ալ Անիրաւ Դատաւորի յուսաբանող առակը պատմեց, ըսելու համար որ պէտք է յուսահատինք։ Պէտք է ըսենք. «Ձանձրացայ աղօթելէն»։ «աղօթելն ալ օգուտ չընք»։

Որովհետեւ՝

Քաղաքի մը մէջ դատաւոր մը կար, որ Աստուծմէ չէր վախճար եւ մարդոցմէ չէր ամչնար։ Նոյն քաղաքին մէջ այրի կին մը կար, որ այս դատաւորին կ'երթար, խնդրելով որ իր դատը տեսնէր իր հակառակորդին դէմ։

Այս դատաւորը, որ Աստուծմէ չէր վախճար եւ մարդոցմէ չէր ամչնար, կարեւորութիւն չէր տար այս այրի կնոջ։ Ջայն կ'արհամարհէր, կ'անտեսէր, որովհետեւ շահ մը չէր տեսներ անոր մէջ։ Մինակ մնացած խեղճ այրի կնոջ մը դատը տեսնելը՝ ժամավաճառութիւն եւ գլխուցաւանք կը նկատէր։ Եւ երկար ատեն անոր երեսը տեսնել չէր ուզեր։

- Բայց այրի կինը շարունակեց իր խնդրանքը ներկայացնել, մինչեւ որ Դատաւորը ինքզինքին ըսաւ։- «Ճիշտ է որ Աստուծմէ չեմ վախճար եւ մարդոցմէ չեմ ամչնար. բայց այս կինը «գլուխս ցաւցուց», «հոգիս հանեց»։ Անոր դատը տեսնեմ, վերջացնեմ։ Ազատիմ այս զգուսնէն,

գլուխ-ցաւանճէն: Այլապէս անընդհատ պիտի գայ եւ «հոգիս պիտի մաշեցնէ», եւ զգուեցնէ զիս:»

Եւ Յիսուս ըսաւ. «Լա՛ւ լսեցէ՛ք թէ այդ անիրաւ, կաշառակեր, վաշխառու դատաւորը ինչ ըսաւ:»

Կը կարծէ՞ք թէ Աստուած արդարութիւն պիտի չընէ իրեն հաւատարիմ, եւ ուղղամիտ ընտրեալներուն, որոնք կ'աղօթեն եւ չեն ձանձրանար խնդրելէ:

Կարելոր պայման է.- Աղօթել, չը ձանձրանալ, եւ խնդրել:

- Պայման չէ, որ քու աղօթքիդ եւ խնդրանքիդ պատասխանը անպայման ստանաս քո՛ւ ուզած ատենդ. եւ քո՛ւ ակնկալած ձեւովդ:

Աղօթքին երկու հիմնական տարրերն են.-

Առաջին.- Շնորհակալութիւն. փառաբանութիւն.

Երկրորդ.- Խնդրանք.

Ա. Երբ Աստուծոյ կը դիմեմք աղօթքով, կ'ընդունիմք որ Ա՛ն է, տուողը եւ Տէրը ամէն բանի. նաեւ ինչ որ մեմք ե՛մք եւ ունիմք:

Այս պատճառաւ Ամոր շնորհակալ պէտք է ըլլանք, հի՛մա մեր ունեցածին եւ մեզի տրուածին համար:

Կրնա՞ս հիմա հաշուել եւ յիշել ինչ որ ունիս իբրեւ քուկդ, բայց քեզի տրուած, քեզի շնորհուած, զանազան շնորհներու անունով:

Կրնա՞ս «Շնորհակալ եմ, ով Ա՛ստուած» ըսել:

Եթէ ո՛չ՝ այն ատեն պիտի ըսես «Աւելին կ'ուզէի, քի՛չը տուիր»:

Ու դժգոհութիւնդ պիտի յայտնես:

Գրիգոր Նարեկացին շնորհընկալ հոգիով, կը յիշէ եւ կը հաշուէ, իրեն տրուած շնորհները՝ եւ կ'ըսէ. «Ո՛չ թէ տրուածին՝ այլ տուողին եմ կարօտ»:

Այս պատճառաւ, մանուկներուն հոգեբանութիւնը ուսումնասիրողներ, կը թելադրեն որ երեխային պէտք է սորվեցնել «շնորհակալ եմ» ըսել Աստուծոյ՝ իր ունեցածին համար՝ սկսելով հայրիկէն, մայրիկէն, պուպրիկէն եւ շնիկէն, եւ ինչ որ իր շուրջը կայ:

Գիտեմք թէ ինչպէ՞ս կարգ մը երեխաներ կը մերժեն «Շնորհակալ եմ» ըսել: Եւ կը յամառին: Այդ ցոյց կու տայ թէ ինչպիսի՛ ընտանեկան եւ ընկերային շրջանակի մէջ կը մեծնան:

Բ. Աղօթքին երկրորդ հիմնական տարրը խնդրանքն է: Ով որ սորվեր է «Շնորհակալ եմ» ըսել Աստուծոյ, քնականօրէն ան կը սորվի իր խնդրանքներն ալ ներկայացնել, ապաւինելով Աստուծոյ խնամքին եւ ոչ թէ ի՛ր կամքին: Վստահելով Աստուծոյ խնամքին եւ ոչ թէ ի՛ր ցանկութեան եւ պահանջքին:

Եթէ մեր պահանջքն է որ կը ներկայացնեմք իբրեւ խնդրանք, այն ժամանակ երբեք պիտի չըմբռնենք Աստուծոյ կամքը:

Աստուծոյ ընտրեալները անոնք են որոնք գիտեն եւ միշտ կը յիշեն թէ, իրենք խնդրողներն են: Եւ հաւատարմօրէն, եւ առանց ձանձրանալու, եւ առանց յուսահատելու կը սպասեն՝ Աստուծոյ կամքին իրագործման, այն վստահութեամբ որ, իրենց խնդրանքը եթէ Աստուծոյ կամքին համաձայն է, անպայման պիտի շնորհուի՝ անպայման պիտի իրականանայ: Եւ թերեւս պիտի իրականանայ բոլորովին տարբեր բնոյթով եւ տարբեր ձեւերով, քան ինչ որ իրենք կ'ակնկալէին:

Այն ատեն անոնց սրտերուն մէջ ուրախութիւնը պիտի բազմապատկուի, եւ անոնք աւելի շնորհ-ընկալ հոգիով պիտի գոհութիւն յայտնեն, եւ փառաբանեն անունը այդ շնորհները տուողին:

Ու նորէն Գրիգոր Նարեկացիին հետ

պիտի կրկնեն. «Ոչ թե տրուածին՝ այլ տուողին եմ կարօտ:»

Յակոբոս Առաքեալ իր Ընդհանրական քուղթին Հինգերորդ Գլուխին մէջ կ'ըսէ. «Ձեզմէ մէկը վշտի՞ մէջ ինկած է՝ թող աղօթէ: Մէկը բերկրամփի՞, ուրախութեա՞ն մէջ է, սաղմոս թող երգէ:

«Ձեզմէ մէկը հիւանդ է, թող կանչէ եկեղեցիին երէցները, տարիփոտները, եւ թող աղօթք ընեն անոր վրայ ... եւ հաւատով եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը ոտփի պիտի հանէ զայն: ... Աղօթք ըրէ՛ք իրարու համար, որպէս զի քժշկուի՛ք. որովհետեւ արդարին աղօթքը շատ զօրաւոր է ...»

Պէտք է կրկնենք որ կարեւոր պայման է. — Աղօթել, չը ձանձրանալ, եւ խնդրել:

Եւ անոնք որոնք այս շնորհքը ունին, եւ հետեւաբար Աստուծոյ ընտրեալներուն խումբին մաս կը կազմեն, անոնց եւս Աստուած պարտականութիւն տուած է տկարներուն օգնելու, միտքով, հոգիով, մարմինով հիւանդ եղողներուն հետ եւ անոնց համար աղօթելու: Որովհետեւ «հաւատով եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը ... նաեւ որովհետեւ՝ արդարին աղօթքը շատ զօրաւոր է ...» կ'ըսէ Յակոբոս Առաքեալ:

Երանի այն անձին, երանի այն ընտանիքին, երանի այն ազգին, որ ունի

հաւատով աղօթող բարեկամներ, եւ շնորհ-ընկալ զաւակներ: Որովհետեւ անոնց միջոցաւ է որ Աստուած իր օրհնութիւնը, իր բուժիչ զօրութիւնը կը բաշխէ իր զաւակներուն, որպէս զի մարդերը առողջ մնան հոգիով, միտքով եւ մարմինով. եւ գիտնան ուրախութեան սաղմոս երգել, չարին կործանարար սաղրանքները խափանել, եւ Աստուծոյ ճշմարիտ խաղաղութիւնը եւ արքայութիւնը մարդոց հոգիներուն մէջ հաստատել:

Այն ատեն պիտի չըսենք. «Ո՛ւր է Աստուած»: Որովհետեւ գիտենք թէ Ան մեզմէ ամէն մէկուն հետ է, եւ մեր մէջն է:

Այն ատեն միայն մէկ խնդրանք կ'ունենանք իրեն ներկայացնելու. —

— Տուր մեզի շնորհը՝ շնորհ-ընկալ ըլլալու Գու մեզի տուածին համար:

Նաեւ, տուր մեզի շնորհը՝ բու ներկայութիւնդ, բու պատկերդ տեսնելու, մեր շուրջը եղող բոլոր Գեղեցիկ, ճշմարիտ եւ Բարի հոգիներուն եւ երեւոյթներուն մէջ:

Այն ատեն է որ օրհնութեան եւ փառաբանութեան սաղմոս պիտի երգենք միշտ, Անո՛ր՝ որուն անունը պէտք է փառաւորենք. յաւիտեանս յաւիտեանից:

Թ.Ա.Ա.